

Linn Nordvall

Efterundersökning på Örelids gravfält

Halland, Tjärby socken, Laholms kommun,
Tjärby 2:2 och 3:2, RAÄ 37:1.

UNDERSÖKNING UTFÖRD 2016

KULTURMILJÖ
HALLAND

Ärende nr ms2006/02316.

Innehåll

BAKGRUND	5
SYFTE OCH METOD	5
RESULTAT	5
SLUTSATS OCH ÅTGÄRDSFÖRSLAG	11
TEKNISKA OCH ADMINISTRATIVA UPPGIFTER	11

Figur 1: Gravfältet Örelid markerat på fastighetskartan. Skala 1:10 000.

BAKGRUND

Med anledning av åverkan på gravfältet på **Örelid** (RAÄ 37:1), Laholm kommun har personal från Kulturmiljö Halland utfört en arkeologisk efterundersökning inom berörd fornlämning. Arbetet utfördes under en dag i maj månad 2016. Åverkan upptäcktes av en privatperson en vecka tidigare än utförd efterundersökning. Privatpersonen rapporterade in till Kulturmiljö Halland, varvid länsstyrelsen informerades. Åverkan gällde en större grop intill en av de resta stenarna samt eventuellt ytterligare mindre skador i marken, i form av mindre spadstick.

SYFTE OCH METOD

Syftet med efterundersökningen är att återställa skadorna och upptäcka eventuella ytterligare skador. Efterundersökningen har skett genom en inventering av hela gravfältet samt de två gravhögarna (RAÄ Tjärby 16 och 17) söder om gravfältet. Samtliga påträffade skador och eventuella skador har mätts in med GPS (RTK). Den större plundringsgropen har undersökts genom att de uppslängda massorna har sållats, gropen har fotodokumenterats och mätts in. Därefter har skadan återställts.

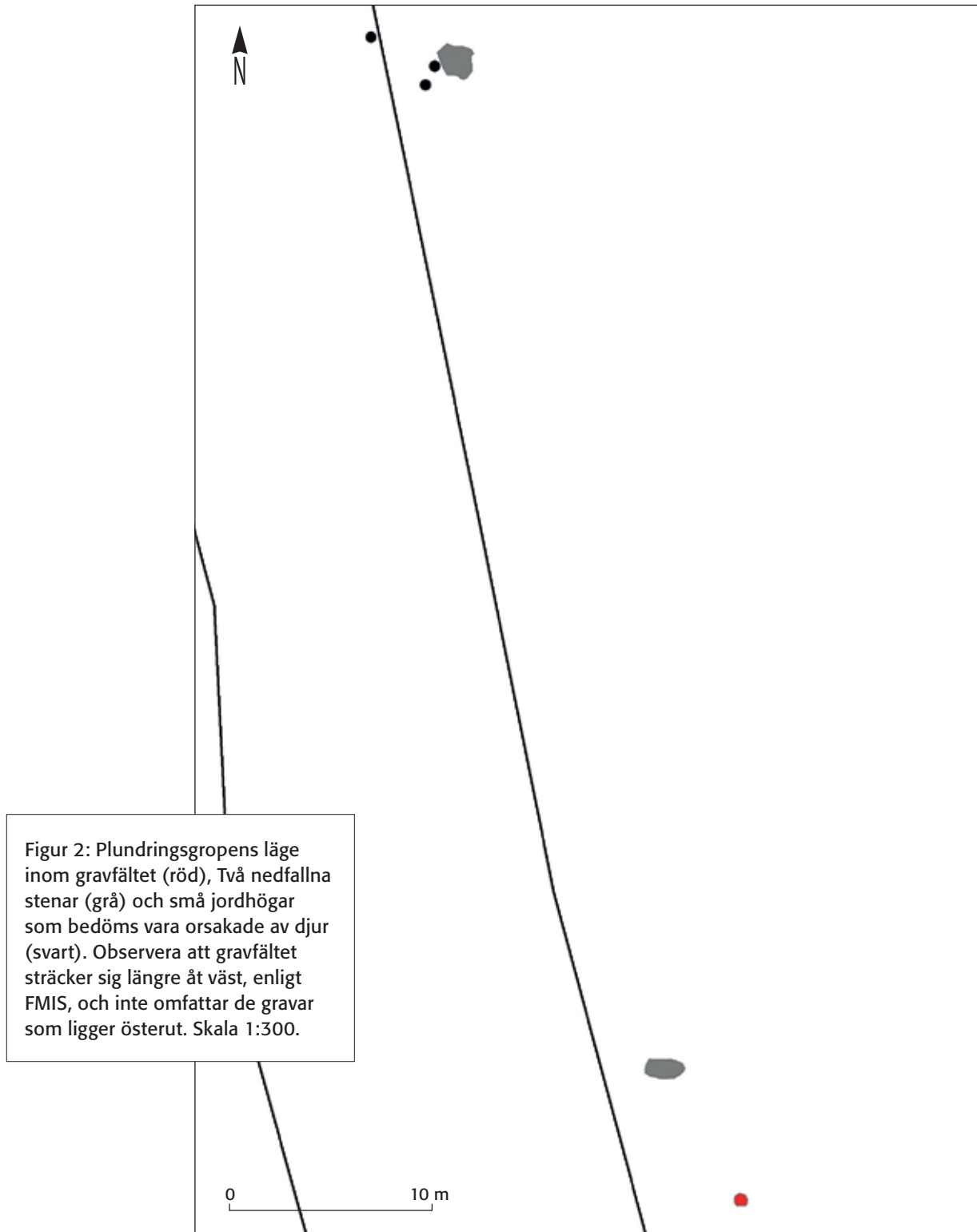
RESULTAT

Den inrapporterade skadan, intill en av de resta stenarna centralt inom gravfältet (figur 2), efterundersöktes utan resultat. Här påträffades inte några fynd, kol eller dylikt. Skadan mätte 0,65 x 0,65 x 0,68 meter och var ej grävd till alv. Fyllningsmassorna, som var uppkastade runt gropen, bestod av brun humös sand. Flertalet stenar (cirka 0,05 – 0,2 meter stora) låg bland massorna och spadskurna grästorvor låg spritt runt gropen. I nedgrävningens kanter kunde flera stenar anas, av samma dimension som de som fanns i de uppkastade massorna. Efter att skadan återställts var differensen mellan marknivå och gropens igenfyllning cirka 0,05 – 0,1 meter. Med tanke på att återfyllnadsmassorna är porösa och kommer att sjunka med tiden, indikerar detta att ett större föremål kan ha tagits upp (figur 3).

Inventeringen av gravfältet resulterade inte i några av människohand orsakade skador som ej varit kända sedan tidigare. Enstaka mindre jordhögar påträffades bland de resta stenarna i norra delen av gravfältet men de bedöms utgöra spår efter djur (mullvad, orm och myror). Tre av stenarna i den norra delen av gravfältet var dock bemålade med vit färg (figur 4). Ett vitmålat streck synes vara gammalt men ett handavtryck och en ifylld cirkel har sannolikt tillkommit efter kännedomen om strecket. Här kan också nämnas att två av de resta stenarna är nedfallna, en är känd sedan tidigare (figur 5).

Vidare kan nämnas att de två gravhögarna söder om gravfältet (RAÄ 16 och 17) ej var påverkade av plundring. Dock var den norra högen (RAÄ 16) skadad i

sin västra kant av en markväg. Hjulspåren hade skadat cirka en meter av högens västra kant. Gravhögen RAÄ 17 förefall inte skadad men en gammal husvagn stod uppställd direkt intill dess nordöstra kant (figur 6).

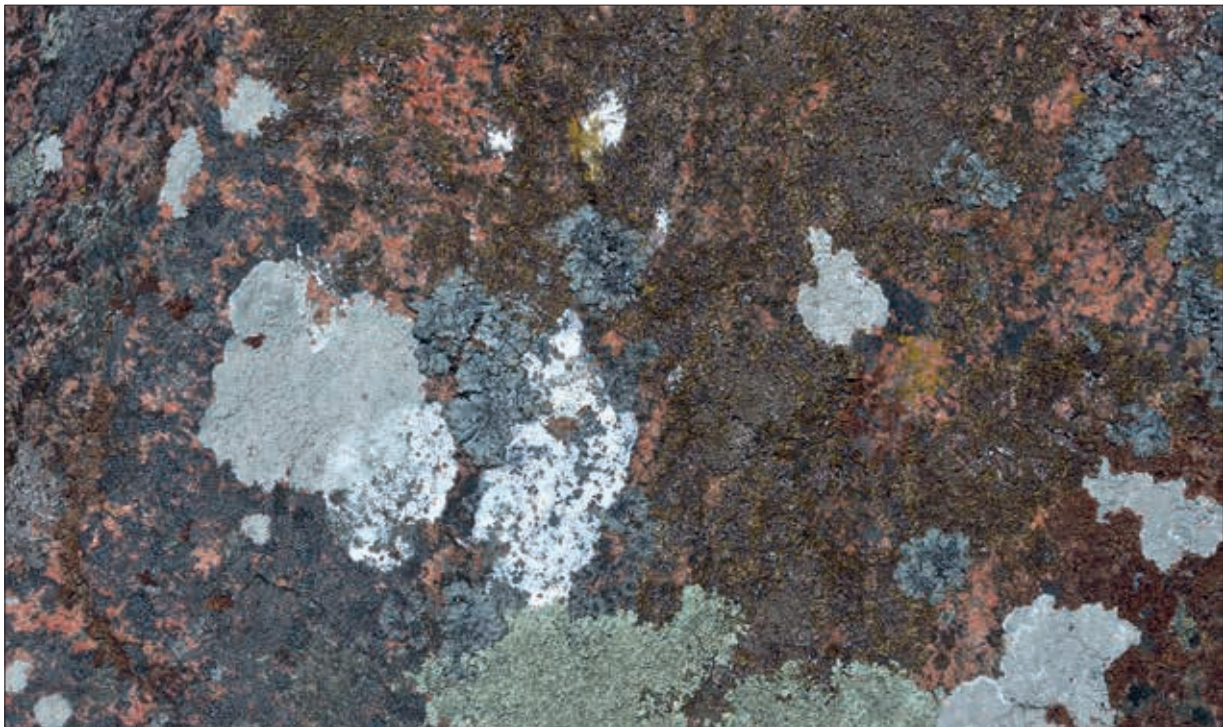

Figur 3: Foto över plundringsgropen före (ovan t.v. och nedan) och efter återställandet (ovan t.h.). Fotonr: 2016-001, 2016-002 och 2016-011. Foto: Linn Nordvall.

Figur 4: Foto över de tre bemålade stenarna. Fotonr 2016-008 (t.h.) och 2016-009. Foto: Linn Nordvall.

Figur 5: Foto över de två nedfallna stenarna. Fotonr: 2016-007 (överst) och 2016-010. Foto: Linn Nordvall.

Figur 6: Foto över gravhögen RAÄ 16 med markväg som har skadat kanten på högens västra del samt gravhögen RAÄ 17 med husvagn kloss an högens nordöstra kant. Fotonr: 2016-003 och 2016-004. Foto: Linn Nordvall.

SLUTSATS OCH ÅTGÄRDSFÖRSLAG

Kulturmiljö Halland har återställt skadan och förordar inga ytterligare åtgärder i saken. Dock vill Kulturmiljö Halland framhålla en önskan om en kartering av gravfältet i syfte att nå en större kunskap kring vad som döljs under mark. Syftet är inte att ta tillvara på fynd, vilket kräver en undersökning, utan enbart att kartera. Här kan också tilläggas att gravfältets utsträckning, enligt FMIS, inte är korrekt. Gravfältet sträcker sig längre åt öst, än angivet i FMIS.

TEKNISKA OCH ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Länsstyrelsens dnr: 431-4072-16

Eget dnr: 2016-199

Uppdragsgivare: Länsstyrelsen Halland

Utförandetid: 2016-06-01

Personal: Linn Nordvall & Ola Kadefors

Fastighet: Tjärby 2:2 & 3:2

RAÄ nummer: RAÄ 37:1, Tjärby socken

Höjdsystem: RH 2000

Koordinatsystem: SWEREF 99 TM

Undersökt yta: 3 900 m² (inventerad yta), 0,29 m³ (undersökta schaktmassor)

Dokumentation: Samtliga inmätningar har skett inom ramen för Intrasis Version 2.0. Intrasis projektnr Öralid *gravfält*. Allt arkivmaterial förvaras i Kulturmiljö Hallands arkiv, Halmstad. Inga ritningar har upprättats. Foton har nr 2016-21-001 – 011.

Fynd: Inga fynd har påträffats.

Datering: Bronsålder och järnålder.

KULTURMILJÖ
HALLAND

Postadress: Bastionsgatan 3 | 302 43 Halmstad | Tel: 035-19 26 00

E-post: kansli@kulturmiljohalland.se | Hemsida: www.kulturmiljohalland.se